

**Psykolog
Klager**

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

Oslo, 13.10.2020
FER-sak: 77/19K

FAGETISK KLAGESAK

Klager:

Innklaget psykolog:

Fagetisk råd, Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 05.12.19, og besluttet i møte 27.04.20 å åpne saken for refleksjon. Innklaget psykolog har ikke svart på FERs henvendelse (åpningsbrev datert 30.04.20 og puring datert 05.08.20). Saken konkluderes derfor uten kontradiksjon 28.09.20. Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker ved psykologens arbeid, og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med «Ethiske prinsipper for nordiske psykologer» (EPNP). Vi viser her til punkt III, «Bruk av prinsippene».

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Klager er mor til to gutter, og en sak knyttet til barnas samvær med far ble behandlet i tingretten i 2017. I den forbindelse fikk psykologen mandat som sakkyndig, som innebar å gjøre en vurdering av mor (klager) og fars omsorgsevne.

Mor klager på det arbeidet sakkyndig psykolog har gjort i denne saken. Hovedpunktene i klagen er:

1. Psykologen har i sin rapport stemplet klager som “psykisk ubalansert”, ved å hentyde en problematikk av typen latent paranoid/ schizofreni. Rapporten til psykologen har bidratt til betydelig belastning for klager, hvor hun opplever seg diagnostisert.
2. Sakkyndig har gjort sine vurderinger på bakgrunn av informasjon fra andre enn klager selv, og psykologen kontaktet ikke helsesøster, lærere eller rektor for å innhente informasjon.
3. Sakkyndig har gjort faglige vurderinger som strider mot vurderinger gjort av andre psykologspesialister.
4. Det er ikke gjort observasjoner av far og barn, eller testing av far i denne saken.
5. Sakkyndig har delt opplysninger om klagers nye mann, til far, som klager mener har medført et angrep på mannen.

I denne saken åpnet FER for etisk refleksjon på klagepunkt 1 og 5. Vedrørende klagepunkt 1, ønsket FER psykologens refleksjoner rundt etiske dilemma ved bruk av konkrete diagnostiske termer i rapporten, når diagnostikk ikke er en del av mandatet som er gitt fra tingretten, og det heller ikke er gitt et samtykke fra klager til en slik utredning. Det henvises her spesielt til punkter i EPNP om *Respekt, Informert samtykke og valgfrihet, Unngåelse av misbruk/skade, og Håndtering av etiske dilemmaer*.

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer. Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Informert samtykke og valgfrihet

Psykologen gjør informert samtykke mulig gjennom å informere klienten om planlagte tiltak, og drøfter kontinuerlig sine handlinger og de sannsynlige følgene av disse, slik at klienten har et grunnlag for å velge om han/hun vil delta eller ikke.

Hvis en klient er mindreårig eller underlagt verge/formynder, innhentes informert samtykke under tilbørlig hensyntagen til de berørte personers selvstendighet.

Unngåelse av misbruk/skade

Psykologen tilstreber å unngå at psykologisk kunnskap eller praksis blir misbrukt, og tar ansvar for at skade som er uunngåelig og som kan forutses blir gjort så liten som mulig.

Håndtering av etiske dilemmaer

Psykologen erkjenner at fagetiske dilemmaer forekommer, og at det er psykologens ansvar å klargjøre slike dilemmaer og rådføre seg med kolleger og/eller den nasjonale foreningen og å informere relevante andre om de kravene som de etiske prinsippene stiller.

Når det gjelder klagepunkt 5, blir psykologen anklaget for å ha delt opplysninger om klagers nye mann, til far, som klager mener har medført et angrep på mannen. FER har ikke mandat til å undersøke slike forhold og kan ikke se at det i rapporten fremkommer informasjon om klagers nye mann som medfører brudd på EPNP. FER ønsket imidlertid psykologens redegjørelse for om det har forekommet deling av slik informasjon, utenom det som fremkommer av rapporten, og hvilke etiske refleksjoner som eventuelt ble gjort i den forbindelse.

SAKSGANG:

05.12.19 FER mottok brev fra klager med klage på psykologen.

27.04.20 FER vurderte henvendelsen i møte og besluttet å åpne for etisk refleksjon.

30.04.20 Psykologen ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til "Ethiske prinsipper for nordiske psykologer" (EPNP).

05.08.20 FER sendte puring med anmodning om å redegjøre for klagen.

28.09.20 FER sluttbehandlet saken uten mottatt redegjørelse fra psykolog.

FERS VURDERING/KONKLUSJON:

Klagen inneholder alvorlige klagepunkt mot psykologen, som psykologen ikke har bidratt med å opplyse videre. Dette begrenser FERs vurderingsgrunnlag. Innholdet i klagepunkt 1 er imidlertid belyst gjennom rapporten som foreligger, og på bakgrunn av den informasjonen FER har tilgjengelig, mener vi psykologen her har handlet i strid med EPNPs prinsipper om *Respekt, Informert samtykke og valgfrihet, Unngåelse av misbruk/skade*. Diagnostikk var ikke en del av mandatet gitt fra tingretten, og samtykke fra klager ble ikke innhentet. Når det gjelder klagepunkt 5, har FER ikke tilstrekkelig informasjon til å foreta en vurdering.

Psykologen har ikke gitt tilbakemelding etter siste kontakt med FER og ny frist for redegjørelse. Medlemmer i Norsk psykologforening plikter å bidra til å opplyse fagetiske klagesaker i tråd med reglement for saksbehandling. Psykologen har således ikke oppfylt sine medlemsforpliktelser til Norsk psykologforening.

FER vurderer at psykologen gjennom ikke å bidra til å opplyse den fagetiske klagesaken, har opptrådt i strid med det fagetiske prinsippet, Ansvar, underpunkt Håndtering av etiske dilemmaer:

II.3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Håndtering av etiske dilemmaer

Psykologen erkjenner at fagetiske dilemmaer forekommer, og at det er psykologens ansvar å klargjøre slike dilemmaer og rådføre seg med kolleger og/eller den nasjonale foreningen og å informere relevante andre om de kravene som de etiske prinsippene stiller.

KONKLUSJON

Vedtak:5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Maria Løvvik Norheim, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Håkon Kongsrud Skard